



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. ve věci

žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**
sídlem Cejl 866/50a, 602 00 Brno
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.
sídlem Štěpánská 640/45, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

za účasti:

- 1) **Ředitelství silnic a dálnic s. p.**
sídlem Na Pankráci 56, 145 05 Praha 4
zastoupené advokátem JUDr. Martinem Janouškem
sídlem Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4
- 2) **VODA Z TETČIC z.s.**
sídlem Hybešova 178, 664 17 Tetčice
- 3) **Krajina Dluhonice, z. s.**
sídlem U Zbrojnice 46/3, 750 02 Přerov

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2023 č. j. KUOK 29746/2023,
ve věci stavebního povolení

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 14. 4. 2023 domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného jako speciálního stavebního úřadu dle § 15 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění (dále jen „zákon o vodách“) a dle § 15 odst. 1 písm. d) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění (dále jen „stavební zákon“), kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Magistrátu města Olomouce (dále jen „MM Olomouc“) ze dne 24. 11. 2021 č. j. SMOL/214123/2021/OZP/VH/Sko, jímž bylo vydáno povolení k nakládání s vodami dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 2 a 5 zákona o vodách a současně bylo vydáno stavební povolení pro stavbu „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“ v rozsahu uvedených 3 stavebních objektů, a to SO 337-retenční nádrž č. 7, SO 343-záchytná usazovací nádrž č. 13 a SO č. 344-záchytná usazovací nádrž č. 14 podle § 15 odst. 1 vodního zákona a § 115 stavebního zákona.

I. Žalobní body

2. Žalobce po obsáhlé rekapitulaci průběhu správního řízení a odůvodnění své aktivní legitimace vymezil následujících 6 žalobních bodů (A-F).

A) *Rozpor ust. § 23a zákona č. 100/2001 Sb. se směrnicí EIA a nezákonnost stanoviska EIA*

3. Žalobce sdělil, že v rámci odvolání upozornil na rozpor ust. § 23a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí (dále jen „zákon o EIA“) se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady [2011/92/EU](#) ze dne 13. prosince 2011, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“), když podle jeho názoru bylo pro obchvat Přerova dálnicí D0136 vydání závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016 podle § 23a zákona o EIA a podle nařízení vlády č. 283/2016 Sb. nezákonné, neboť jde o rozpor s účelem citovaného zákona o efektivní účasti dotčené veřejnosti, která se nemohla účastnit nového procesu EIA pro tuto stavbu, resp. nemohla se účastnit rozhodování o vydání tohoto závazného stanoviska EIA, a především se směrnicí EIA.

4. Podle žalobce je nezbytné předložit Soudnímu dvoru EU (dále jen „SDEU“) návrh k přezkoumání souladu zákona se směrnicí EIA.

B) *„Nezákonnosti zákona č. 413/2021 Sb.“*

5. Žalobce připomněl, že od 20. 11. 2021 platí změna § 23a odst. 3 zákona o EIA, kdy byla doplněna do tohoto ustanovení věta, že stanovisko EIA musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni. Navrhl, aby krajský soud předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení tohoto ustanovení, resp. návrh k přezkumu, zda toto ustanovení je v souladu s Ústavou a dále také, aby předložil návrh SDEU k přezkumu, zda toto ustanovení je v souladu se směrnicí EIA.

C) *Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu ke koordinovanému závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020, č. j. MMPr/204197/2020/STAV/ZP/Tes*

6. Žalobce v rámci svého odvolání požádal o přezkum tohoto závazného stanoviska (dále také „KZS“) a upozornil žalovaného, že podmínka č. 27 stavebního povolení sice obsahuje doslovné znění 6 požadavků ke krajinnému rázu, nicméně již neobsahuje doslovné znění 1 požadavku k ovzduší a ani doslovné znění 1 požadavku podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“).
7. V rámci přezkumu Krajský úřad Olomouckého kraje (dále jen „KUOK“) svým stanoviskem ze dne 11. 1. 2022 přezkoumávané stanovisko změnil, kdy část koordinovaného závazného stanoviska na ochranu ovzduší doplnil o nové odůvodnění a v části ochrany pozemních komunikací je doplnil o nový výrok zrušením bodů 8. a 9. koordinovaného stanoviska a o nové odůvodnění. Žalobce však s výsledkem přezkumu nesouhlasil.
8. Žalobce v žalobě namítl, že žalovaný nezahrnul do rozhodnutí přesné znění požadavku v bodě 3. KZS a změny požadavku v bodě 9. KZS (ve výroku), ve znění stanoviska KUOK ze dne 11. 1. 2022 (vlivy na pozemní komunikace při výstavbě těchto 3 SO), ačkoliv to ukládá § 149 odst. 1 správního řádu a např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. 38 A 6/2020.
9. Žalobce dále namítl, že žalovaný neuložil dva jím navrhované nové požadavky týkající se výsadby dřevin do KZS navzdory výsledku jeho přezkumu stanoviskem KUOK ze dne 11. 1. 2022 č. j. KUOK 126579/2021, a ani přímo do rozhodnutí žalovaného.
10. Žalobce tak nesouhlasí s výsledkem přezkumu. Podle KUOK nelze uložit žalobcem navrhovaná opatření týkající se vysazování dřevin, neboť projekt Vegetačních úprav není stavebním objektem, když bude součástí správního řízení o kácení mimolesních dřevin podle § 8 a § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně přírody“). K požadavku na vysazení nepravidelných shluků dřevin uvedl, že o prostorových podmínkách se také rozhoduje v citovaném řízení o kácení mimolesních dřevin. A konečně, k požadavku vysazení nových dřevin uvedl, že jde o nadbytečné opatření, neboť všechny podmínky musejí být splněny do kolaudace a zprovoznění stavby.
11. Podle žalobce SO 801 Vegetační úpravy, tedy projekt Vegetačních úprav, není podkladem pro řízení o kácení mimolesních dřevin, ale je jím SO 804 Náhradní výsadba. Ačkoliv SO 801 není stavebním objektem, nesouvisí nijak s řízením o kácení mimolesních dřevin a s ukládáním náhradní výsadby.
12. Skutečnost, že výsadba musí být hotova do kolaudačního souhlasu, je sice pravdivá, avšak z časových souvislostí je nutné požadovat, aby výsadba byla hotova již do zprovoznění dálnice (zkušebním provozem nebo předčasným užíváním).

D) *Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje ze dne 24. 4. 2017 č. j. KHSOC/06978/2017/PR/HOK*
13. Žalobce v rámci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí upozornil žalovaného, že prvostupňový orgán zařadil do podmínky 27 stavebního povolení ze 4 požadavků stanoviska KHS ze dne 24. 4. 2017 pouze 3 požadavky, z nichž u dvou změnil formulaci. Žalobce tedy požádal o doslovné zahrnutí požadavku č. 2 a 3 na ochranu pitné vody a plné zahrnutí požadavku č. 4 na měření intenzit hluku během zkušebního provozu délky 6 měsíců na dálnici. Žalobce dále požádal o přezkum závazného stanoviska a žádal vložit 2 nové požadavky na důslednější ochranu veřejného zdraví. Ministerstvo zdravotnictví

v rámci přezkumu potvrdilo stanovisko KHS a žádost žalobce o uložení nových dvou požadavků zamítlo.

14. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vyjádřil tak, že nahradil podmínku 27 d) o chybějící požadavek č. 4 stanoviska KHS, změnil znění podmínky 27 c) na úplné znění požadavku č. 3 stanoviska KHS a ponechal znění podmínky č. 27 b), které je odlišné od požadavku č. 2 stanoviska KHS. Návrh na uložení 2 nových požadavků žalovaný zamítl.
15. Žalobce namítl, že do výroku napadeného rozhodnutí nebylo zahrnuto přesné znění požadavku č. 2 stanoviska KHS, ačkoliv to ukládá § 149 odst. 1 správního řádu a také např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 38 A 6/2020. Žalobce dále namítl, že do stanoviska KHS měly být zahrnuty 2 nové požadavky dle jeho předchozí žádosti.

E) Absence aktuální rozptylové studie a studie o posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví; nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k přezkumu stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016

16. Žalobce také uplatnil žalobní námitku týkající se postupu žalovaného, jenž zamítl žádost žalobce o zajištění vypracování nové rozptylové studie a nové studie o posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví a dále námitku proti postupu Ministerstva životního prostředí (dále také jen „MŽP“), které stejnou žádost zamítlo v rámci přezkumu závazného stanoviska EIA.
17. Podle žalobce bylo nutné zpracovat novou rozptylovou studii za situace zpřísnění ročního imisního limitu u PM_{2,5} a také PM₁₀ a NO₂ a po zavedení nové metodiky od roku 2018 na výpočet znovuzvřených prachových částic automobilovou dopravou. Žalobce označil za překonaný rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2022 č. j. 10 As 236/2022-82, který zamítl námitky žalobce o nedostatecích stávajících studií jako podkladu pro vydání závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016. Argumentace žalobce totiž podle něj v uvedeném řízení směřovala jiným směrem, takže kritéria pro řízení o změně územního rozhodnutí nelze použít na kritéria pro řízení stavební. Žalobce dále v žalobě obsáhle rekapituloval své námitky uplatněné v tomto směru v odvolacím řízení a také obsáhle polemizoval se závěry vyslovenými v citovaném rozsudku NSS ze dne 12. 12. 2022.
18. Postupem žalovaného došlo podle žalobce k porušení práva žalobce na správnost a zákonnost rozhodování a k porušení účelu zákona o EIA.
19. Žalobce dále uvedl, že žalovaný postupoval nesprávně i v tom, že na jeho žádost ve vyjádření k novým podkladům ze dne 6. 3. 2023 o zajištění přezkumu závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016, ve znění ze dne 30. 12. 2020, a zamítavého stanoviska ministryně ŽP ze dne 6. 10. 2022 správně nereagoval, čímž způsobil vadu svého rozhodnutí, která znamená nutnost jeho zrušení.

F) Námitka proti kompetentnosti Magistrátu města Olomouce rozhodovat o povolení předmětných tří objektů.

Podstatou této námitky vznesené již v odvolání podle žalobce je, že účelem povolení předmětných tří stavebních objektů je odvádění povrchových (srážkových) vod z tělesa dálnice, takže jsou to „dálniční“ stavby a jejich povolení mělo zajišťovat Ministerstvo dopravy (dále jen „MD“), stejně jako ostatní SO řady 300. Žalobce má právo, aby byl účastníkem správního řízení, které povede a v němž rozhoduje příslušný odborně a právně kompetentní správní orgán. Tvrzení žalovaného na str. 27 napadeného rozhodnutí se zabývá jinými skutečnostmi, než je jádro předložené námitky žalobce. Žalobce poukázal na ustanovení § 12 odst. 1 písm c) a odst. 3 zákona o pozemních komunikacích a také na

stavební povolení MD ze dne 30. 7. 2021 o povolení 53 stavebních objektů, mezi nimi také záchytných usazovacích nádrží č. 1, č. 2, č. 3, č. 4, č. 5, č. 8 a č. 10. Oproti tomu napadené rozhodnutí žalovaného povoluje tři stavební objekty, a to retenční nádrž č. 7, záchytnou usazovací nádrž č. 13 a záchytnou usazovací nádrž č. 14 (SO 337, 343, 344). Žalobce dále poukázal na podklad napadeného rozhodnutí s názvem „B. Souhrnná technická zpráva“, jenž na straně 90 uvádí, že usazovací nádrž SO 337 slouží ke svedení dešťových odpadních vod z obou částí dálnice novou kanalizací. Podle žalobce je charakter vod odváděných z dálnice totožný pro všechny SO, takže není možné, aby se střídal tak, že někdy o vodní dílo jde, a jindy nikoliv. Žalovaný nedoložil, proč tyto 3 stavební objekty mají být vodními stavbami, přestože jejich hlavní funkcí je odvádění povrchových vod z tělesa dálnice. Podle žalobce chybí příslušné rozhodnutí Magistrátu města Přerov (dále jen „MM Přerov“) dle § 55 odst. 4 vodního zákona o rozdělení stavebních objektů dálnice na vodní díla a ostatní, aby bylo jednoznačně zřejmé, zda určení těchto tří SO jako vodních staveb bylo provedeno správně. Napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.

II. Vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení, replika žalobce

20. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě se k rozporu ustanovení § 23a zákona o EIA se směrnicí EIA vyjádřil tak, že nejsou žádné pochybnosti o souladu § 23 zákona o EIA se směrnicí EIA. Jedná se o platnou právní úpravu, navíc námitky rozporu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí se směrnicí EIA jsou nezpůsobitelné k rozhodnutí ve vodoprávním řízení.
21. K namítaným nezákonnostem ve vztahu ke koordinovanému závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020 žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvedl, že těmto námitkám věnoval adekvátní pozornost, tyto řádně vypořádal a vypořádání přezkoumatelným způsobem odůvodnil.
22. K námitce žalobce o nezahrnutí jednoho požadavku a nevyhovění požadavku na uložení dvou požadavků do závazného stanoviska KHS Olomouckého kraje ze dne 24. 4. 2017, ve znění ze dne 26. 10. 2020, žalovaný uvedl, že postupoval v souladu se zákonem a tuto námitku žalobce ve svém rozhodnutí řádně vypořádal.
23. Žalovaný dále uvedl, že do výroku prvostupňového rozhodnutí zahrnul formou změny výroku 1 chybějící podmínku (podmínku č. 4) uvedenou ve stanovisku KHS. Co se týká podmínky č. 2 uvedené ve stanovisku KHS, žalovaný uvedl, že se nejedná o závažné pochybení, které by odůvodňovalo zrušení napadeného rozhodnutí a dále odkázal na podrobnou argumentaci na str. 34-36 napadeného rozhodnutí.
24. Ve vztahu k absenci rozptylové studie a k přezkumu stanoviska EIA žalovaný uvedl, že požadavek na zpracování nové rozptylové studie pro potřeby vodoprávního řízení je nemístný. Rozptylová studie není předepsaným podkladem pro povolení stavby vodního díla. Žalovaný odkázal na podrobný komentář na str. 19-21 napadeného rozhodnutí, který vycházel ze závazného stanoviska ministryně životního prostředí ze dne 6. 10. 2022, jímž ministryně potvrdila závazné stanovisko EIA z 30. 11. 2016, ve znění z 30.12. 2020.
25. K námitce proti kompetentnosti MM Olomouc rozhodovat o povolení tří stavebních objektů, žalovaný uvedl, že tato námitka směřuje do oblasti mimo námitkovou sféru žalobce jako tzv. dotčené veřejnosti. Vodoprávní úřad jako speciální stavební úřad je příslušný vyhradit si stavby, které z pohledu vodního zákona naplňují pojem „vodní dílo“ a následně je příslušný k vydání stavebního povolení. Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobce, že mezi

podklady chybí rozhodnutí Magistrátu města Přerova dle ustanovení § 55 odst. 4 vodního zákona.

26. Z osob zúčastněných na řízení se k věci vyjádřilo Ředitelství silnic a dálnic s. p. (dále jen „ŘSD“), které v rámci svého vyjádření ze dne 5. 2. 2024 uvedlo, že ustanovení § 23a odst. 3 zákona o EIA je ústavně konformní. Požadavky KZS ze dne 26. 10. 2020 byly v napadeném rozhodnutí zohledněny (str. 31-32). Podmínka č. 3 KZS byla žalovaným řádně promítnuta do napadeného rozhodnutí. Změna části 9 KZS spočívá v tom, že namísto dříve stanovených podmínek, příslušný silniční a správní úřad souhlasí se stavbou bez dalšího, tedy nejsou zde stanoveny žádné další podmínky, které by měly být promítnuty do výrokové části rozhodnutí. Pokud jde o dva požadavky, ve kterých žalobce požaduje výsadbu nepravidelných shluků dřevin a zajištění zvýšené péče o jejich existenci v okolí, je nutno konstatovat, že námitka žalobce, uvedená rovněž v odvolání, je pouze obecného charakteru. Nadto správní orgány nejsou povinny přejímat požadavky odvolatele, resp. účastníků řízení, do výroku svých rozhodnutí. Na zahrnutí požadavků žalobce do rozhodnutí tak neměl žalobce žádný nárok. Žalobce neměl žádný právní nárok ani na zahrnutí dvou jím navrhaných požadavků týkajících se měření hluku a jeho intenzity na stavbě. Žalovaný tuto námitku žalobce řádně vypořádal v napadeném rozhodnutí (str. 34) s odkazem na přezkum stanoviska KHS Ministerstvem zdravotnictví. Žalovaný převzal podmínku č. 2 stanoviska KHS do napadeného rozhodnutí. Pakliže nedošlo ke konkrétnímu doslovnému převzetí textace, žalovaný uvádí, že žalobce nijak netvrdí, čím konkrétně by toto doslovné nepřevzetí podmínek mělo zasahovat do práv účastníků řízení. Ve vztahu k požadavku na novou rozptylovou studii a studii o posouzení vlivu imisí ze stavby na veřejné zdraví odkázala osoba zúčastněná na řízení na žalobcem citovanou prejudikaturu, zejm. rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2022 č. j. 10 As 236/2022-82 a má za to, že zpracování nové rozptylové studie nebylo zapotřebí. Studie byly zpracovány podle řádně zvolených podkladů a jejich závěry odpovídají zákonným požadavkům. Námitka proti nekompetentnosti MM Olomouc rozhodovat o povolení předmětných tří objektů je dle žalovaného nedůvodná, neboť otázka věcné příslušnosti byla posuzována již v rámci územního řízení, kdy nebyla konstatována pochybnost ohledně rozdělení věcné příslušnosti k povolení příslušných stavebních objektů. Žalobce v rámci této žalobní námítky ani netvrdí žádný zásah do jím hájených práv životního prostředí, který by tak potencionálně mohl způsobit nezákonnost napadeného rozhodnutí.
27. Žalobce v replice ze dne 1. 3. 2024 uvedl, že krajský soud se již nemusí s ohledem na nález Ústavního soudu (podrobně) zabývat bodem č. 1 žaloby. Dále setrval na uplatněných žalobních bodech. Zdůraznil, že ve výroku rozhodnutí žalovaného měl být požadavek č. 3 KZS převzat doslovně a dále chybí změna bodu 9. KZS dle stanoviska KUOK, což způsobuje závažnou vadu tohoto rozhodnutí. Návrh žalobce na uložení dvou nových požadavků ke zmírnění zásahu dálnice do krajinného rázu, což je předmět činnosti žalobce dle jeho stanov, nepředstavuje nic nereálného, neuskutečnitelného či nelogického, co by se zájmů ochrany životního prostředí, resp. přírody a krajiny, netýkalo. Žalovaný ani KUOK nedoložili žádnou věcnou, časovou, finanční či technickou nebo právní překážku, proč nebylo možné obě nové podmínky uložit. KUOK tak způsobil vadu svého stanoviska ze dne 11. 1. 2022 a žalovaný vadu svého rozhodnutí, pokud se pečlivým a přezkoumatelným způsobem oběma návrhy nezabývali. Požadavek na přesné zahrnutí požadavku č. 2 stanoviska KHS má oporu ve správním řádu a v judikatuře správních soudů, takže jej žalovaný nemohl ignorovat. Žalobcem navržené požadavky jsou realizovatelné a žalovanému nic nebránilo, aby oba

uložil sám jako podmínky svého rozhodnutí. Současně došlo k porušení práva žalobce na správnost a zákonnost rozhodování o přípustnosti zásahu záměru do zájmů chráněných zákonem o EIA a vodním zákonem, kterými se žalobce dle svých stanov zabývá. Žalovaný pochybil, pokud žalobce ve svém vyjádření ze dne 6. 3. 2023 k novým podkladům ve spise odbornými argumenty rozporoval závazné stanovisko EIA i potvrzující stanovisko ministryně ŽP, měl dle judikatury zajistit nový přezkum i s tímto vyjádřením. Z rozsudku NSS spis. zn. 2 As 43/2015 (viz zmínka na str. 51 žaloby) přitom vyplývá, že správní orgány by měly při svém rozhodování vycházet z aktuálních odborných (vědeckých) podkladů, což se v tomto případě nestalo. Co se týče námitky, že MM Přerov nebyl místně příslušný k vydání stavebního povolení pro předmětné 3 SO, žalovaný v napadeném rozhodnutí o této námitce rozhodl jen obecně, nepřesvědčivě a bez doložení konkrétních dokladů. Žalobce přitom ve svém doplněném odvolání předložil řadu právních a věcných argumentů, na které žalovaný ani ŘSD nijak konkrétně nereagovali.

28. Zúčastněná osoba VODA Z TETČIC z.s. ve svém vyjádření ze dne 11. 3. 2024 uvedla, že ve spisu jednoznačně chybí rozhodnutí podle § 55 odst. 4 vodního zákona. Vodoprávní úřad musí v případě souboru staveb vždy nejprve prokázat svoji věcnou příslušnost. K vyjádření žalovaného uvedla, že veškeré stavební objekty dálnice musí být povoleny podle zákona o pozemních komunikacích, s výjimkou těch stavebních objektů, u kterých je jednoznačně prokázáno, že nikoli. Ustanovení § 12 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích je zcela zásadní, zakládá nezákonnost a nicotnost rozhodnutí správních orgánů obou stupňů dle § 77 správního řádu. V předmětném případě je stavbou hlavní stavba dálnice a o zařazení vedlejších stavebních objektů je nutno nejprve rozhodovat podle zákona o pozemních komunikacích a teprve poté podle vodního zákona. Povolované stavební objekty jsou dle osoby zúčastněné na řízení součástmi dálnice a nejsou vodními díly. V předmětné věci tak rozhodovaly věcně nepříslušné orgány státní správy.
29. ŘSD ve vyjádření ze dne 25. 3. 2024 konstatovalo, že žalobce opětovně opakuje žalobní námitky bez nové argumentace. ŘSD má i nadále za to, že obě správní rozhodnutí jsou zákonná, přezkoumatelná a správná. Většina námitek žalobce byla navíc zamítnuta již v souběžně vedeném řízení u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 A 8/2022, které se rovněž týkalo stavby dálnice.
30. Co se týče obsahu správních spisů, s ohledem na to, že není mezi účastníky řízení sporu ohledně průběhu správního řízení a obsahu správních spisů, považuje krajský soud pro účely tohoto rozsudku za nadbytečné opětovně uvedené rekapitulovat.

III. Posouzení věci krajským soudem

31. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
32. Krajský soud připomíná, že žalobce v rámci žalobních bodů namítal mj. protiústavnost zákona č. 413/2021 Sb., kterým byla včleněna do § 23a odst. 3 zákona o EIA poslední věta ve znění „Stanovisko musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni“. Jelikož podepsaný soud v řízení vedeném pod sp. zn. 38 A 6/2022 o žalobě

shodného žalobce proti rozhodnutí MD ve věci stavby „R48 Frýdek-Místek, obchvat“ přerušil řízení a předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 23a odst. 3 věta poslední zákona o EIA, kdy tento postup shodně navrhoval v uvedené žalobě tentýž žalobce, přerušil soud nynější řízení do doby rozhodnutí Ústavního soudu o předloženém návrhu; věc byla u Ústavního soudu vedena pod sp. zn. Pl. ÚS 7/23. Ústavní soud o návrhu podepsaného soudu rozhodl svým nálezením ze dne 20. 12. 2023, vyhlášeným ve Sbírce zákonů pod č. 24/2024 Sb., kterým návrh zamítl.

33. K jednotlivým námitkám uvádí soud následující.

A) Námitka rozporu ust. § 23a zákona č. 100/2001 Sb. se směrnicí EIA a nezákonnosti stanoviska EIA

34. Byť žalobce ve své replice ze dne 1. 3. 2024 uvedl, že se krajský soud touto námitkou již nemusí (podrobně) zabývat, má krajský soud za to, že je na místě přeci jen připomenout, že uvedenou námitku žalobce uplatnil již v řízeních týkajících se změny územního rozhodnutí pro projednávanou stavbu. Krajský soud tuto námitku vypořádal již v rozsudku ze dne 20. 10. 2020, č. j. 38 A 6/2020-230. Soud tedy opakuje k této námitce, že ve věci vedené u podepsaného soudu pod sp. zn. 39 A 3/2018 podal zdejší soud k Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 23a zákona o EIA, o kterém Ústavní soud rozhodl nálezením ze dne 17. 7. 2019 pod sp. zn. Pl. ÚS 44/18, tak, že návrh zamítl, přičemž své závěry vymezil takto:

„Zvláštní postup podle § 23a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, podle kterého nemusí u tzv. prioritních dopravních záměrů znovu proběhnout celý proces posuzování vlivů záměru na životní prostředí – Environmental Impact Assessment („EIA“), včetně aktivní účasti dotčené veřejnosti, za účelem vydání závazného stanoviska podle uvedeného zákona, nýbrž postačí existující souhlasné stanovisko podle předchozí právní úpravy při splnění dalších podmínek vymezených napadeným ustanovením, neporušuje dělbu moci, požadavek na obecnost zákona ani právo na příznivé životní prostředí podle čl. 35, příp. ani práva občanů podílet se na správě věcí veřejných podle čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a v důsledku není v rozporu s ústavním pořádkem.

Napadené ustanovení splňuje kritérium obecnosti zákona; stanoví tři obecné podmínky jeho aplikace a naplnění podmínky čtvrté – vymezení konkrétních staveb – ponechává nařízení vlády. Napadenou právní úpravou není zasazeno do moci výkonné ani soudní; legislativa nestanovila konkrétní prioritní dopravní záměry a příslušné orgány mohou posoudit naplnění zákonem obecně vymezených podmínek.

Ojedinelá, výjimečná a územně a časově podmíněná napadená právní úprava má vést k nezpomalení procesu realizace prioritních dopravních záměrů, které byly v době jejího přijetí ve fázi pokročilé připravenosti. Právo dotčené veřejnosti účastnit se posuzování vlivů záměru na životní prostředí není vyloučeno, neboť veřejnost měla možnost se účastnit tohoto postupu podle předchozí právní úpravy, dále se může účastnit navazujících řízení a může proti navazujícím správním úkonům brojit správní žalobou, kterou může v souladu s platnou právní úpravou napadat i podkladové závazné stanovisko k vlivům záměru na životní prostředí.

35. Těmito závěry je krajský soud i v nyní projednávané věci vázán. Z uvedených závěrů vyplývá, že nemůže být důvodná námitka nezákonnosti prioritního stanoviska EIA, spočívající zejména v nemožnosti dotčené veřejnosti účastnit se nového projednání posuzování vlivů na životní prostředí.

36. V řízení, v jehož rámci soud přezkoumával rozhodnutí o změně územního rozhodnutí pro předmětnou stavbu, se krajský soud při posuzování námitek žalobce zaměřil na to, zda byly naplněny podmínky § 23a zákona o EIA, tedy zda

- předmětný záměr se nachází na transevropské dopravní síti dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. 12. 2013,
- pro záměr bylo vydáno územní rozhodnutí,
- pro záměr bylo vydáno souhlasné stanovisko o hodnocení vlivů podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí,
- záměr je prioritním dopravním záměrem dle přílohy č. 1 a 2 dle nařízení vlády č. 283/2016 Sb.,
- žádost o stanovisko dle § 23a zákona o EIA byla podána do 31. 1. 2017.

Krajský soud shledal naplnění všech uvedených podmínek. V nynějším řízení přitom není důvod se od těchto závěrů odchýlit.

37. Krajský soud se dále zabýval návrhem žalobce na předložení předběžné otázky k SDEU. Krajský soud předně uvádí, že není soudem poslední instance a proti jeho rozsudku je přípustný opravný prostředek; proto není jeho povinností předběžnou otázku podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie pokládat, a to ani v případě, kdy otázka platnosti či výkladu aktů přijatých orgány EU vskutku v průběhu řízení vyvstane. Nadto žalobce neuvedl nic, čím by přesvědčil krajský soud o potřebě či vhodnosti položení takové předběžné otázky. Soud při svých úvahách především vyšel ze závěrů prezentovaných v citovaném nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2019. Krajský soud neshledal ve směrnici EIA žádné povinnosti ukládané členským státům, se kterými by byl zákon č. 256/2016 Sb. v rozporu, přičemž při výkladu a aplikaci směrnice EIA nevyšly najevo pochybnosti, které by bylo nutné prověřit prostřednictvím předběžné otázky.

B) K námitce „Nezákonnosti zákona č. 413/2021 Sb.“

38. I ve vztahu k této námitce žalobce ve své replice uvedl, že již není potřeba se jí (podrobně) zabývat. Krajský soud nicméně zdůrazňuje, že ve vztahu k této námitce postačí odkázat na závěry přijaté Ústavním soudem v jeho nálezu ze dne 20. 12. 2023, sp. zn. Pl ÚS 7/23. Sluší se připomenout, že pokud se týká legitimních cílů přezkoumávané právní úpravy, uvedl Ústavní soud, že *„akceptuje tvrzení vlády, že cílem co nejrychlejšího dokončení prioritních dopravních staveb je v obecné rovině snížení negativních důsledků tranzitní silniční dopravy na zdraví obyvatel, zejména v městských aglomeracích enormně zatížených tranzitní dopravou, ochrana legitimního očekávání a ochrana práv účastníků řízení nabytých v dobré víře u již proběhlých řízení, jakož i rozvoj transevropské dopravní sítě, resp. plnění závazků České republiky vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě.*

Stejně tak Ústavní soud akceptuje jako legitimní cíl napadené právní úpravy předcházení výkladovým rozporům v případě, že by okamžik, ke kterému má být závazné stanovisko vydané podle § 23a platné, výslovně do zákona doplněn nebyl. Doplnění procesní fáze, k níž se platnost stanoviska vztahuje, je bezesporu způsobilé přispět k právní jistotě, resp. k předcházení výkladovým rozporům. Již citovaná důvodová zpráva k tomu mj. uvádí "v odborných kruzích se objevují rozšířené (na první pohled snad logické, ale právně jakkoliv nepodložené) názory o tom, že platnost závazného stanoviska dle ust. § 9a Zákona [zde je platnost stanoviska též vázána

Shodu s prvopisem potvrzuje P.S.

k době vydání prvostupňového rozhodnutí - pozn. ÚS) je pro prioritní dopravní stavby aplikovatelná analogicky (*analogia legis*). Je tedy třeba tuto nejistotu odstranit věcným i logickým doplněním stávající právní úpravy, která lhůtu platnosti závazného stanoviska pro prioritní dopravní záměry fakticky neprodlouží ani nijak nezmění, ale pouze uvede do souladu s již platnou právní úpravou procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) jako celku tak, aby se odstranili případné pochybnosti a nejasnosti, kdy takový (tímto návrhem zákona předkládaný) postup odpovídá celkové koncepci Zákona". V tomto ohledu tak lze jako legitimní cíl napadené právní úpravy akceptovat hodnotu právní jistoty, neboť výslovné zakotvení procesní fáze, k níž má být stanovisko platné, vede k větší jistotě a předvídatelnosti, než dovozování této procesní fáze výkladem.

Ústavní soud tak shledal, že napadená právní úprava sleduje konkrétní legitimní cíle, a není tudíž pouze projevem libovůle, resp. výsledkem bezdůvodného (žádný legitimní cíl nesledujícího) zásahu do ústavně zaručených práv.“

Ústavní soud se dále zabýval racionalitou právní úpravy a dospěl k následujícím závěrům: „Klíčové v posuzované věci je, že napadená právní úprava sama o sobě bez dalšího neracionální důsledky nezpůsobuje, ty mohou být dány až plynutím času v konkrétním řízení. Tyto důsledky jsou vždy závislé na průběhu a zejména délce toho kterého řízení, typicky na počtu případných kasačních zásahů správních soudů, popř. Ústavního soudu, resp. obecně na časovém odstupu mezi vydáním podkladového rozhodnutí a vydáním druhostupňového rozhodnutí v navazujícím řízení. Je sice nutno souhlasit s navrhovatelem, že nelze možný negativní důsledek právní úpravy v podobě neaktuálnosti podkladového stanoviska vyloučit, zároveň jej však nelze automaticky presumovat pouze na základě znění napadeného ustanovení.

Navrhovatelem tvrzené riziko, že v některých situacích (resp. procesních konstelacích) může být podkladové stanovisko již sice zcela neaktuální, ale přesto stále právně relevantní, nemůže vést k závěru, že toto riziko je přítomno v každé situaci, resp. vždy bez zohlednění délky konkrétního řízení, resp. konkrétních okolností věci. Jinak řečeno, je věcný rozdíl, pokud je o rozkladu rozhodováno např. ve stejný rok, kdy skončila platnost stanoviska (za podmínky jeho platnosti v okamžiku správního rozhodnutí v prvním stupni), nebo např. s odstupem deseti let.

Z uvedeného vyplývá, že nedostatkem přezkoumávané právní úpravy je spíše než její aktuální obsah chybějící záruka, že stanovisko vydané podle § 23a zákona o EIA nebude aplikovatelné nepřiměřeně dlouhou dobu. To však nezpůsobuje neústavnost přezkoumávaného ustanovení. Pokud by tato situace skutečně nastala a mohla vést ke konkrétnímu porušení veřejných subjektivních práv, bylo by možné ji namítat v navazujících správních řízeních (neboť proces EIA je vždy podkladem pro další navazující řízení). Otázku, zda je tento postup ideální a efektivní, nepřísluší Ústavnímu soudu zodpovídat, neboť v této souvislosti zjevně nezasahuje do ústavně zaručených práv.

Při vědomí si legitimních cílů, které zákonodárce sledoval změnou právní úpravy, resp. ještě dříve zakotvením celého § 23a do zákona o EIA, musel Ústavní soud posoudit, zda lze shora uvedenému riziku trvalé akceptace již zcela neaktuálního, a tedy věcně nepoužitelného stanoviska vydaného podle § 23a, předejít též jinak, než jen derogacním zásahem Ústavního soudu vůči napadené právní úpravě.

Obecně platí, že správní soudy mohou při přezkumu správních rozhodnutí zrušit jak rozhodnutí odvolacího (rozkladového) orgánu, tak rozhodnutí orgánu prvního stupně (srov. § 78 odst. 3 soudního řádu správního). Při zrušení prvostupňového správního rozhodnutí by při novém

rozhodování již nebylo možno podkladové stanovisko, jehož platnost mezitím vypršela, opětovně použít. Právní řád tedy obsahuje pojistku bránící hypotetickému riziku, že by správní orgány a potažmo též správní soudy byly nuceny "donekonečna" akceptovat podkladové stanovisko vydané podle § 23a, které by však již bylo z materiálního pohledu zcela nepoužitelné z důvodu plynutí času. Důsledkem napadené právní úpravy tak není automatické pojmání podkladového stanoviska vydaného podle § 23a jakožto jednou pro vždy ("na neurčito") platného, resp. relevantního.

Zároveň Ústavní soud tak jako ve věci Pl. ÚS 44/18 zohlednil, že napadené ustanovení je součástí právní úpravy zcela specifické, dočasné (platné do 31. 12. 2023) a věcně úzce zaměřené (prioritní dopravní stavby tvořící páteřní evropskou dopravní síť), jejíž cíle byly shora rekapitulovány a Ústavním soudem v nálezu Pl. ÚS 44/18 shledány jako legitimní a cesta k jejich dosažení jako racionální. Zrušení napadené právní úpravy by však automaticky znemožnilo naplnit účel celého § 23a (ve vztahu k některým stavbám, resp. řízením), ačkoli není postaveno na jisto, že by v každém jednotlivém "dobíhajícím" řízení mohl zájem na ochraně čl. 35 odst. 1 Listiny převážit nad ochranou sledovaných legitimních cílů.

Ústavní soud si je vědom, že specifická a již ústavně akceptovatelná (Pl. ÚS 44/18) výjimka ze standardního procesu EIA zakotvená v § 23a by neměla být neúměrně "prolongována" tak, aby byl v konkrétním řízení zcela popřen smysl a účel podkladových stanovisek vydaných podle § 23a. Zároveň však Ústavní soud neshledal, že by samotná napadená právní úprava k těmto důsledkům vždy bez dalšího vedla, a proto k její derogaci nepřistoupil.

39. Lze tedy bez dalšího uzavřít, že uvedená námitka žalobce není důvodná.

C) Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu ke koordinovanému závaznému stanovisku Magistrátu města Přerova ze dne 26. 10. 2020 č. j. MMPr/204197/2020/STAV/ZP/Tes

40. Krajský soud se předně zabýval námitkou žalobce, že žalovaný do výroku napadeného rozhodnutí nezahrnul přesné znění bodu 3. KZS (požadavek k ochraně ovzduší a omezování prašnosti). Žalovaný na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí změnil výrokovou část rozhodnutí prvního stupně a rozšířil bod 12 a 14 o preciznější znění dle požadavku KZS. Krajský soud nepřehlédl, že požadavek č. 3 KZS obsahuje příkladný výčet opatření k omezení prašnosti a žalovaný tato opatření v rámci výrokové části konkretizoval. Za této situace žalovaný nezatížil své rozhodnutí vadou, neboť jím uložená opatření, která je stavebník povinen činit v rámci realizace stavby, reflektují znění požadavku KZS. Žalobce v této souvislosti ani netvrdí, jak tato změna zasahuje do práva životního prostředí, jeho námitka je proto lichá. Ve vztahu k podmínce č. 9 KZS byla námitka žalobce vyhodnocena jako bezpředmětná, když tato podmínka byla změnovým stanoviskem vypuštěna.

41. Žalobce v žalobě brojil také proti neuložení dvou nových požadavků týkajících se KZS, a to buď do koordinovaného závazného stanoviska MM Přerova ze dne 26. 10. 2020, přestože to KÚOK zamítl svým stanoviskem ze dne 11. 1. 2022, nebo přímo do napadeného rozhodnutí. Žalobce navrhl dva nové požadavky, které se týkaly zmírnění zásahu do krajinného rázu. Konkrétně šlo o tyto požadavky: (1) „Použití vhodné druhy dřevin budou vysázeny tak, že vytvoří nepravidelné shluky, přičemž mezi dřevinami bude vysázena místně původní tzv. motýlí směs ke zvýšení biodiverzity.“ (2) „Vhodné dřeviny a traviny budou vysázeny do zprovoznění dálnice, přičemž během následujících 5 let bude zajištěna zvýšená péče o tyto dřeviny a traviny, tzn. při poškození či uhynutí dojde obratem k nové výsadbě.“

42. KUOK tyto požadavky odmítl s odůvodněním, že projekt vegetačních úprav není stavebním objektem, přičemž bude součástí správního řízení o kácení mimolesních dřevin ve smyslu § 8 a § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platné znění (dále jen „zákon o ochraně přírody“). Stejně tak zamítl návrh požadavku na vysázení nepravidelných shluků dřevin, neboť toto náleží řízení o kácení mimolesních dřevin. V neposlední řadě byl zamítnut i návrh požadavku o vysázení nových dřevin do zprovoznění dálnice, neboť jde o nadbytečné opatření za situace, kdy všechny požadavky musejí být splněny do kolaudace a zprovoznění stavby. S tímto vypořádáním však žalobce nesouhlasil.
43. Podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody, ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem.
44. Podle § 8 odst. 6 zákona o ochraně přírody, ke kácení dřevin pro účely stavebního záměru povolovaného v územním řízení, v územním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí, ve společném územním a stavebním řízení nebo společném územním a stavebním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí je nezbytné závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Toto závazné stanovisko vydává orgán ochrany přírody příslušný k povolení kácení dřevin. Povolení kácení dřevin, včetně uložení přiměřené náhradní výsadby, je-li v závazném stanovisku orgánu ochrany přírody stanovena, vydává stavební úřad a je součástí výrokové části rozhodnutí v územním řízení, v územním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí, ve společném územním a stavebním řízení nebo společném územním a stavebním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí. Odstavce 1 až 5 a § 9 se použijí pro kácení dřevin pro účely stavebního záměru povolovaného v řízeních podle věty první obdobně.
45. Podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody, orgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Současně může uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu pěti let.
46. Krajský soud se ztotožňuje s žalovaným ohledně skutečnosti, že SO 801 Vegetační úpravy nebyl předmětem žádosti o stavební povolení a z tohoto titulu není součástí správního spisu, neboť vegetační úpravy nejsou samy o sobě stavbou a nepodléhají řízení podle stavebního zákona. Součástí řízení o povolení kácení dřevin je v návaznosti na koordinované stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody posouzení vegetačních úprav jako součástí náhradní výsadby za pokácené dřeviny.
47. Krajskému soudu je z úřední činnosti známo, že žalobce byl účastníkem řízení o povolení kácení dřevin a stanovení nezbytné náhradní výsadby, ve kterém také aktivně vystupoval se svými námitkami. Žalobci je tedy důvěrně znám jak průběh samotného správního řízení o povolení kácení mimolesních dřevin, tak zejména také podklady rozhodnutí. Mezi nimi byla totiž mj. také dokumentace pro SO 801 Vegetační úpravy a SO 804 Náhradní výsadba.
48. Krajský soud považuje tvrzení žalobce, že SO 801 nijak nesouvisí s náhradní výsadbou, v uvedených souvislostech jako zcela mimoběžné, když nejenže opak vychází z platné právní úpravy, ale žalobce aktivně participoval v řízení o povolení kácení mimolesních dřevin, jehož součástí bylo také rozhodování o náhradní výsadbě, přičemž mezi podklady byla mj. dokumentace SO 801.

49. Za uvedené situace nelze považovat žalobní námitku za důvodnou, neboť správní orgány obou stupňů, shodně jako příslušné orgány při vydávání, resp. přezkumu závazných stanovisek, postupovaly zcela v souladu se zákonem. Nadto je zcela zjevné, že žalobce ve vztahu k SO 801 a SO 804 nemohl být v nyní přezkoumávaném řízení nijak dotčen na svých právech.
50. Námitka žalobce tudíž není důvodná.
- D) *Nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k závaznému stanovisku Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje ze dne 24. 4. 201, č. j. KHSOC/06978/2017/PR/HOK*
51. Podmínkou č. 2 stanoviska KHS ze dne 24. 4. 2017 byl souhlas s předloženou dokumentací stavby podmíněn tím, že: *„Nové vodovodní potrubí a ostatní výrobky, které budou v přímém styku s pitnou vodou, musí vyhovovat ustanovení § 5 odst. 11 zákona č. 258/2000 Sb., a § 3 odst. 1 vyhlášky č. 409/2005 Sb., což bude stavebníkem doloženo do doby podání žádosti o vydání závazného stanoviska KHS ke kolaudačnímu souhlasu.“*
52. Podmínka č. 27b) rozhodnutí MM Olomouce ze dne 24. 11. 2021 se od požadavku č. 2 odlišuje na konci takto: *„Nové vodovodní potrubí a ostatní výrobky, které budou v přímém styku s pitnou vodou, musí vyhovovat ustanovení § 5 odst. 11 zákona č. 258/2000 Sb., a § 3 odst. 1 vyhlášky č. 409/2005 Sb., což bude před investorem před vydáním kolaudačního souhlasu doloženo KHS.“*
53. Podle § 5 odst. 11 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění od 19. 9. 2016 do 30. 6. 2017, k jímání, odběru, dopravě, úpravě, rozvodu, shromažďování a měření dodávky surové, pitné a teplé vody a pro obdobné účely mohou osoby uvedené v § 3 odst. 2 a 3 a odběratelé používat jen výrobky, které vyhovují hygienickým požadavkům podle odstavců 1 až 3 nebo byly povoleny podle odstavce 7.
54. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 409/2005 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky přicházejícími do přímého styku s vodou a na úpravu vody, ve znění od 29. 12. 2015 do 31. 12. 2021, výrobky přicházející do přímého styku s vodou musí být vyrobeny v souladu se správnou výrobní praxí tak, aby za obvyklých a předvídatelných podmínek používání nedocházelo k přenosu jejich složek do vody v množství, které by mohlo být nebezpečné pro lidské zdraví, nebo způsobit nežádoucí změny ve složení vody, popřípadě ovlivnit její senzorické vlastnosti; nesmějí obsahovat patogenní mikroorganismy, být zdrojem mikrobiálního nebo jiného znečištění vody a obsahovat radioaktivní látky nad limity stanovené zvláštním právním předpisem.
55. Krajský soud shledal, že se jedná o odlišnost znění, která však nezakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí. Požadavek KHS č. 2 toliko reflektuje zákonnou povinnost, kterou je stavebník povinen dodržet bez ohledu na stanovení ve výroku stavebního povolení. V tomto specifickém případě se nejedná se o projev diskrece KHS a nepřevzetím doslovného znění podmínky nemůže být zasaženo do zákonem chráněného zájmu zastupovaného dotčeným orgánem. Stavebník není zproštěn povinnosti dostat výše uvedeným zákonným požadavkům a s ohledem na povinnost zajistit stanovisko KHS k žádosti o vydání kolaudačního souhlasu musí stále tuto skutečnost doložit KHS. Přesné znění požadavku č. 2 z tohoto důvodu materiálně nepředstavuje závaznou podmínku. Žalobní námitka je proto nedůvodná.

56. Co se týče namítaného nezahrnutí dvou nových požadavků navržených žalobcem do závazného stanoviska KHS, soud připomíná, že žalobce navrhl uložení 2 nových požadavků ohledně monitoringu hluku. „*Během výstavby bude plněn harmonogram pravidelného měření intenzit hluku cca 2x ročně v denní a v noční době, a to v blízkosti obytné zástavby; v případě překročení hlukových norem budou v nejkratším čase provedena protihluková opatření.*“ „*Z hlediska relevantnosti hlukových údajů je první měření intenzit hluku nutno provést nejdříve 6 měsíců a nejpozději do dvou let po zprovoznění stavby ve zkušebním období, neboť dojde ke stabilizaci dopravních intenzit průjezdnosti. V případě prodlužování zkušebního provozu o další roky budou měření intenzit hluku prováděny minimálně dvakrát ročně.*“
57. Žalovaný se dle názoru zdejšího soudu požadavky dostatečně zabýval v napadeném rozhodnutí na str. 34-36 a uvedl, že požadavek žalobce na uložení povinnosti provádění monitoringu hluku 2x ročně není z odborného hlediska relevantní a vypovídající. Správní orgány představily ucelenou argumentaci, ze které vyplývá, že nelze předjímat budoucí vývoj výstavby, a tudíž paušalizovat požadavek určitého počtu měření hluku za časový úsek není relevantní. K požadavku na měření intenzit hluku ve zkušebním období žalovaný uvedl, že tento lze povolit jen na základě souhlasného stanoviska KHS, která může upravit délku zkušebního provozu či podmínky pro provedení zkušebního provozu. KHS požaduje minimální délku trvání zkušebního provozu 6 měsíců, během kterých je nutno předložit protokol s výsledkem měření hluku před zahájením provozu na dálnici. Doba 6 měsíců se z odborného (akustického) hlediska jeví jako dostačující a v tomto případě odůvodnitelná.
58. Soud shledal, že žalovaný dostatečně odůvodnil, z jakého důvodu žalobci nevyhověl a žalobce na tuto argumentaci nijak konkrétně nereagoval. Žalobce nijak nespecifikoval zásah do životního prostředí v důsledku nezahrnutí jeho požadavků do výroku rozhodnutí v rámci vodoprávního řízení, pouze opakoval, že jeho požadavky jsou proveditelné a uskutečnitelné. Z tohoto důvodu neshledal soud ani tuto část žalobní argumentace důvodnou.
- E) Absence aktuální rozptylové studie a studie o posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví; nezákonnost rozhodnutí ve vztahu k přezkumu stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016*
59. Podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), ve znění účinném do 30. 6. 2017, ministerstvo vydává závazné stanovisko k umístění stavby pozemní komunikace v zastavěném území obce o předpokládané intenzitě dopravního proudu 15 tisíc a více vozidel za 24 hodin v návrhovém období nejméně 10 let.
60. Z § 11 odst. 9 zákona o ochraně ovzduší ve znění účinném do 30. 6. 2017 přitom vyplývá, že k řízení o vydání závazného stanoviska musí žadatel předložit rozptylovou studii.
61. Z citovaných ustanovení vyplývá, že rozptylová studie je povinným podkladem v řízení o vydání závazného stanoviska podle zákona o ochraně ovzduší (v dané věci se jedná o závazné stanovisko ze dne 6. 1. 2017), které je podmiňujícím závazným stanoviskem v řízení o umístění stavby pozemní komunikace – v projednávané věci dálnice.
62. Je tedy zřejmé, že také námitky účastníků, včetně dotčené veřejnosti, mohou být zohledňovány v řízení o umístění dálnice, nikoli v řízení o povolení její stavby.
63. Podle § 114 odst. 1 stavebního zákona účastník řízení může uplatnit námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených

orgánů, pokud je jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě. Osoba, která je účastníkem řízení podle zvláštního právního předpisu, může ve stavebním řízení uplatňovat námitky pouze v rozsahu, v jakém je projednáváním záměrem dotčen veřejný zájem, jehož ochranou se podle zvláštního právního předpisu zabývá. Účastník řízení ve svých námitkách uvede skutečnosti, které zakládají jeho postavení jako účastníka řízení, a důvody podání námitek; k námitkám, které překračují rozsah uvedený ve větě první a druhé, se nepřihlíží.

64. Podle § 114 odst. 2 stavebního zákona, k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování územně plánovací dokumentace nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, se nepřihlíží.
65. Na základě uvedeného je tedy nutné předně učinit závěr, že námitky žalobce, směřující proti rozptylové studii a v návaznosti na to proti závaznému stanovisku EIA, mohly a měly být uplatněny v řízení o umístění stavby. Uplatňoval-li žalobce tyto námitky v řízení o povolení stavby, je třeba uzavřít, že tyto nejsou přípustné a nemělo k nim být ani přihlíženo.
66. Jak je soudu známo z úřední činnosti, žalobce v řízení o změně umístění předmětné stavby obsáhle své námitky vůči rozptylové studii, potažmo vůči závaznému stanovisku EIA, uplatňoval jak v řízení před správními orgány, tak opakovaně také v řízení před správními soudy v rámci přezkumu rozhodnutí o změně umístění stavby.
67. Lze připomenout, že v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 7. 2022, č. j. 38 A 4/2021-216, kterým byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí o jeho odvolání ve věci změny umístění předmětné stavby, krajský soud dospěl k závěru, že předmětem přezkoumávaného řízení byla *změna* územního rozhodnutí, jejímž obsahem není jakákoli změna trasy tělesa dálnice D1, pouze některé dílčí změny (zejména změna MÚK) na předmětném úseku D 0136. Podstatné přitom bylo, že otázkou požadavku na zpracování rozptylové studie se přezkoumatelným způsobem zabývalo stanovisko EIA z 30. 11. 2016, resp. 20. 4. 2020, potažmo z 30. 12. 2020. Jak vyplývalo z obsahu spisového materiálu, posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví bylo podkladem závazného stanoviska EIA z 30. 11. 2016, vydaného ve smyslu § 23a zákona o EIA. Z obsahu posouzení vyplynulo, že při zpracování studie byly brány v úvahu přírůstky dopravních intenzit s výhledovou intenzitou dopravy pro rok 2040. Přestože tedy byla studie zpracována v roce 2016, její hodnocení (výpočet emisí) bylo provedeno pro rok 2040. Krajský soud tak považoval předmětné posouzení za aktuální. Nadto, z předmětného posouzení také vyplynulo, že realizací záměru dojde ke snížení expozice obyvatel centra Přerova, odkud řešený úsek dálnice D1 tranzitní dopravu významně odkloní.
68. Pokud v rámci citovaného soudního řízení žalobce namítal nutnost nové studie s ohledem na zpřísnění limitů pro částice PM_{2,5} od 1. 1. 2020, poukázal krajský soud především na to, že z posouzení vlivů imisí z roku 2016 jako podkladu pro stanovisko EIA vyplynulo, že při výpočtu jednotlivých hodnot vycházelo posouzení ze směrnicevých hodnot pro částice PM_{2,5} stanovených WHO, která počítá se směrnicevou hodnotou pro roční průměr suspendovaných částic PM_{2,5} na úrovni 10 mikrogramů/m³.
69. Z přílohy č. 1 k zákonu č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, přitom vyplynulo, že do 31. 12. 2019 byl stanoven pro roční průměr suspendovaných částic PM_{2,5}

limit 25 mikrogramů/m³ a od 1. 1. 2020 limit 20 mikrogramů/m³. Jestliže tedy posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví zpracované v roce 2016 vycházelo z hodnot nižších, tedy ještě přísnějších, než jsou stanoveny zákonem od roku 2020, nemůže být námitka žalobce stran zpracování nové studie z důvodu zpřísnění limitů důvodná.

70. Krajský soud tak v tehdejší řízení učinil jednoznačný závěr, že ve vztahu k posouzení vlivů imisí na veřejné zdraví ob stojí závazné stanovisko EIA jako podklad tehdy napadeného rozhodnutí.
71. Tyto závěry byly shledány jako správné také v následném řízení o kasační stížnosti žalobce proti citovanému rozsudku. NSS v rozsudku ze dne 12. 12. 2022, č. j. 10 As 236/2022-82 přisvědčil ŘSD v tom, že požadavek žalobce na zpracování nové rozptylové studie nesměruje primárně proti změně závazného stanoviska EIA ze dne 30. 11. 2016 ve znění potvrzujícího stanoviska ministra životního prostředí ze dne 30. 12. 2020, ale proti závaznému stanovisku o ovzduší ze dne 6. 1. 2017, kterým Ministerstvo životního prostředí souhlasilo podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně ovzduší s umístěním stavby pozemní komunikace v zastavěném území.
72. NSS konstatoval, že shora přednesené závěry krajského soudu mají oporu ve spisové dokumentaci a nelze než souhlasit s důvody, na jejichž základě dovedl, že závazné stanovisko EIA ve vztahu k posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví ob stojí jako podklad žalobou napadeného rozhodnutí.
73. Krajský soud tedy uzavírá, že žalobní námitku směřující proti rozptylové studii a v návaznosti na to proti závaznému stanovisku EIA shledal jako nedůvodnou předně proto, že nemá v řízení o povolení stavby své místo. I v případě opaku by však nebylo možné přisvědčit žalobcově argumentaci. Otázka aktuálnosti rozptylové studie již byla správními soudy vyřešena a v nynějším řízení není jakýkoli prostor pro polemiku s již dříve vyslovenými závěry, na kterých krajský soud i nadále setrvává a nemá jakýkoli důvod se od nich odchýlit. V důsledku výše uvedeného žalovaný nepochybil, když nevyžádal nový přezkum závazného stanoviska EIA.

F) Nekompetentnost MM Olomouc rozhodovat o povolení předmětných tří stavebních objektů

74. Poslední žalobní námitkou žalobce brojil proti tomu, že v posuzované věci rozhodl žalovaný jako specializovaný vodoprávní úřad, přičemž žalobce kompetentnost žalovaného, jakož i správního orgánu I. stupně, k vydání meritorního rozhodnutí rozporuje.
75. Podle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o pozemních komunikacích, částmi dálnice, silnice a místní komunikace jsou tunely, galerie, opěrné, zárubní, obkladní a parapetní zdi, tarasy, násypy a svahy, dělicí pásy, příkopy a ostatní povrchová odvodňovací zařízení, silniční pomocné pozemky.
76. Podle ustanovení § 12 odst. 3, věty první zákona o pozemních komunikacích, kanalizace, včetně úprav k odvádění vody, lapolů a sedimentačních nebo retenčních nádrží, je součástí dálnice, silnice nebo místní komunikace jen tehdy, slouží-li výlučně k odvádění povrchových vod z této komunikace.
77. Podle ustanovení § 15 odst. 2, věty první stavebního zákona, speciální stavební úřady postupují podle tohoto zákona, pokud zvláštní právní předpisy pro stavby podle odstavce 1 nestanoví jinak.

78. Podle komentářové literatury k § 15 odst. 2, věty první stavebního zákona (*Malý Stanislav, Stavební zákon. Komentář. Wolters Kluwer. Praha, 2007*) speciální stavební úřady postupují podle tohoto zákona, pokud zvláštní právní předpisy pro stavby podle odst. 1 nestanoví jinak. Příkladem postupu podle zvláštních předpisů ve smyslu ust. § 15 odst. 2 stavebního zákona je § 15 odst. 1 zákona o vodách, podle něhož k provedení vodních děl, jejich změnám a jejich užívání, jakož i k jejich odstranění je třeba povolení vodoprávního úřadu. Dle odst. 2 tohoto ustanovení povolení k provedení nebo změně vodního díla, které má sloužit k nakládání s vodami povolovanému podle § 8, může být vydáno jen v případě, že je povoleno odpovídající nakládání s vodami nebo se nakládání s vodami povoluje současně s povolením k provedení nebo změně vodního díla (§ 9 odst. 5).
79. Podle § 9 odst. 5 věty první zákona o vodách, povolení k nakládání s vodami, které lze vykonávat pouze užíváním vodního díla, je možné vydat jen současně se stavebním povolením k takovému vodnímu dílu ve společném řízení, pokud se nejedná o vodní dílo již existující nebo povolené, nebo které bude povolovat ve společném územním a stavebním řízení podle zvláštního zákona (stavebního zákona – *pozn. soudu*) jiný správní orgán než vodoprávní úřad.
80. Podle ust. § 40 odst. 2 písm. c) zákona o pozemních komunikacích, ministerstvo dopravy vykonává působnost silničního správního úřadu a speciálního stavebního úřadu podle tohoto zákona ve věcech dálnic.
81. Obsahem prvostupňového správního rozhodnutí má krajský soud za prokázané, že v posuzované věci vydal MM Olomouc jako věcně příslušný vodoprávní úřad rozhodnutí, kterým jednak vydal povolení podle ust. § 8 odst. 1 písm. a) bod 2 a 5 zákona o vodách k nakládání s povrchovými vodami – vzdouvání, akumulaci, jinému nakládání (podchycení dešťových vod z dálnice), a to pro stavební objekty č. 337 - retenční nádrž č. 7, č. 343 - záchytná udržovací nádrž č. 13 a č. 344 záchytná usazovací nádrž č. 14 (výrok I). Dále tímtež rozhodnutím vydal prvostupňový správní orgán stavební povolení podle ust. § 15 odst. 1 zákona o vodách a § 115 stavebního zákona k provedení vodních děl v rámci stavby „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice-Přerov“, které jsou dále popsány jako SO 337 – retenční nádrž č. 7, SO 343 záchytná usazovací nádrž č. 13 a SO 344 záchytná usazovací nádrž č. 14 (výrok II.).
82. K posuzované žalobní námitce krajský soud předně uvádí, že se neztotožňuje s názorem žalovaného, že tato námitka nemohla být žalobcem vznesena, neboť je mimo jeho námitkovou sféru. Námitka nedostatku pravomoci správního orgánu je obecnou procesní námitkou, která by v případě důvodnosti představovala nezákonnost či dokonce nicotnost vydaného správního rozhodnutí, a je k ní oprávněn kterýkoliv účastník řízení. Krajský soud však rovněž podotýká, že správním orgánům není správním řádem uložena povinnost, aby ve svých rozhodnutích zdůvodňovaly, proč se považují za příslušné věc projednat a rozhodnout (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2009 sp. zn. 4 As 69/2008).
83. V posuzované věci má krajský soud na základě shora citované právní úpravy (odst. 75-80 tohoto rozsudku) kompetentnost správního orgánu I. stupně, potažmo žalovaného, rozhodnout v posuzované věci, za danou. Prvostupňovým správním rozhodnutím bylo totiž rozhodnuto nejen o umístění předmětných 3 stavebních objektů, ale také o nakládání s vodami v souvislosti s těmito objekty. V případě, je-li zapotřebí povolení k nakládání s vodami, které lze vykonávat pouze užíváním vodního díla, což je situace, která v posuzované věci nastala, je možné povolení k nakládání s vodami vydat pouze současně se

stavebním povolením k takovému vodnímu dílu ve společném řízení (§9 odst. 5 věta první zákona o vodách). V řízení se postupuje podle zákona o vodách jakožto *lex specialis* a kompetentním správním orgánem je pak vodoprávní úřad, nikoliv MD jako specializovaný stavební úřad po stavby dálnic dle zákona o pozemních komunikacích. Obsahem správních spisů má krajský soud za prokázané, že v posuzované věci se nejedná o vodní dílo již existující nebo povolené, nebo které bude povoleno ve společném územním a stavebním řízení podle stavebního zákona.

84. Krajský soud proto uzavírá, že na nyní posuzovanou věc se v plné míře vztahuje § 9 odst. 5 věta první zákona o vodách. Krajský soud tutíž nemá pochybnost o kompetentnosti žalovaného, jakož i správního orgánu I. stupně, vydat rozhodnutí ve věci. Současně dodává, že předmětem řízení je napadené rozhodnutí, takže soudu nepřísluší posuzovat zákonnost žalobcem zmiňovaného rozhodnutí MD ze dne 30. 7. 2021. Pro úplnost krajský soud dodává, že nesdílí názor žalobce, že ve věci mělo být vydáno rozhodnutí dle § 55 odst. 4 zákona o vodách, neboť takový procesní postup je žádoucí pouze v případě pochybností vodoprávního úřadu, zda se jedná o vodní dílo. Takové pochybnosti v posuzované věci nenastaly s ohledem na charakter posuzovaných staveb, který i vyžádal aplikaci ust. § 9 odst. 5 zákona o vodách.
85. Ani tuto žalobní námitku proto krajský soud důvodnou neshledal.

IV. Závěr a náklady řízení

86. Jelikož krajský soud neshledal žádnou ze žalobních námitek důvodnou, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
87. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
88. O nákladech řízení osob zúčastněných na řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 20. června 2024

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu

